

Societat

Més poder per als directors d'escoles i instituts

Ensenyament aprova el decret que els permet triar un 50% dels mestres interins

VOL VIURE AMB
#CATALUNYADIGNITAT

Obesos per malnutrició

EVIDÈNCIA L'increment de l'obesitat és la dada disponible més clara dels efectes de la crisi en la salut dels infants
AUGMENT En sis anys, el percentatge d'afectats ha passat del 18,4% al 27%

Marta Ciércoles
BARCELONA

Pobresa i malnutrició infantil van tornar a ser ahir motiu de debat i confrontació en la comissió d'Infància del Parlament. Hi compareixia el conseller de Salut, Boi Ruiz, que va tornar a insistir que, segons les dades de què disposa el seu departament, a Catalunya "cap nen presenta problemes de salut" a causa d'una nutrició inadequada" lligada a la pobresa. Poc després, però, el director de l'Agència de Salut Pública de Catalunya (ASPC), Antoni Mateu, va facilitar als membres de la comissió algunes dades de l'enquesta de salut de Catalunya (ESCA), segons les quals el percentatge d'infants de dos a catorze anys amb sobrepès i obesitat va passar del 18,4% l'any 2006 al 26,9% el 2012. L'enquesta també constata que el percentatge d'afectats és molt superior en les famílies on hi ha membres a l'atur.

Les dades són contundents: el 33,8% de nens que viuen en llars afectades per l'atur tenen sobrepès o obesitat, mentre que el percentatge és del 25,6% en les famílies en què els pares treballen. Més enllà de les diferències que evidencien aquests percentatges (basats en la informació de pes i talla facilitada pels pares), en tots dos casos es tracta de xifres prou alarmants, sobretot si es té en compte que són molt superiors a les regis-

Les xifres

33,8

per cent dels infants de famílies afectades per l'atur tenen obesitat o sobrepès.

660

casos de nens amb risc de malnutrició han detectat els pediatres.

trades el 2006 (20,5% i 12,1% respectivament).

Els metges no tenen cap dubte a l'hora de definir l'obesitat no només com a factor de risc de futures patologies sinó com una malaltia amb entitat pròpia. L'obesitat infantil afecta totes les classes socials, però molts estudis han demostrat àmpliament que la seva incidència està íntimament lligada a l'estatus socioeconòmic familiar i al nivell educatiu dels pares, sobretot de la mare. En aquest sentit, l'ESCA també assenyalava una altra dada preocupant: que el percentatge de famílies amb algun membre a l'atur i en què la mare només té estudis primaris s'ha multiplicat per tres i ha passat del 12,7% al 36,3% en sis anys.

Aquestes xifres, que ahir es van mostrar en un Power Point a la comissió d'Infància, són, de moment, la dada disponible més evident dels efectes

Les entitats socials han assumit l'alimentació bàsica de milers de famílies ■ JOSEP LOSADA

que la pobresa té en l'alimentació i la salut dels infants. No obstant això, els assistents no en van fer gaire cas, malgrat que l'increment de l'obesitat, especialment a les llars amb pocs recursos, és un signe prou alarmant de malnutrició. Només la diputada de la CUP, Isabel Vallet, va recordar al conseller que "tots els metges saben que l'obesitat és una malaltia".

Detecció dels pediatres

Mentre l'oposició acusava el govern de minimitzar el problema de la malnutrició i de no posar en marxa mesures i respostes contundents contra la pobre-

sa, el conseller de Salut va tornar a parlar dels 660 nens que, segons consta en les seves històries clíniques, serien els únics casos en què els pediatres d'atenció primària han detectat circumstàncies socials i econòmiques (pobresa, rendes baixes, desestructuració familiar, etc.) que poden donar lloc a risc de malnutrició. Amb tot, Ruiz va repetir que aquestes situacions concretes no s'han traduït, almenys de moment, en un diagnòstic de malaltia.

Els portaveus dels diferents grups parlamentaris van retreure al conseller que el govern hagi confiat

Qui ha vist el protocol?

Tots els diputats de l'oposició que ahir van intervenir en la comissió d'Infància van preguntar al conseller de Salut, Boi Ruiz, pel protocol de detecció de casos de malnutrició infantil subscrit recentment pels departaments de Salut, Benestar Social i Ensenyament. "Ningú ha vist aquest protocol. Ni tan sols els professionals implicats", li van retreure des del grup socialista. "Quan tindrem les primeres dades?", van preguntar des d'ICV-EUiA. El protocol, que sí que existeix i al qual ha pogut accedir sense

problemes aquest diari, defineix les situacions de dificultat en l'alimentació d'infants i adolescents i estableix els circuits d'actuació i coordinació des dels àmbits sanitari, educatiu i dels serveis socials, així com el paper dels professionals (metges, mestres, directors d'escola, etc.). Boi Ruiz va insistir que el protocol no ha fet res més que posar sobre el paper allò que ja feien els professionals. "Metges i mestres ja es preocupaven d'aquestes situacions abans que existís cap protocol", va afirmar.

L'APUNT

T-10 i contaminació de l'aire

Mireia Rourera

El 15 de març més de dues mil persones es van manifestar a la plaça Catalunya per demanar a l'administració que abaixi la tarifa dels transports públics, que aquest any ha assolit preus rècord; els 10,30 euros de la T-10, per exemple, són difícils de pagar per molta gent en aquest context de crisi. Ahir membres de la plataforma Stop Pujades al Transport van anar a veure

l'alcalde Trias, que quan era a l'oposició bé que ho criticava cada cop que augmentaven el preu del bitllet. No té sentit encarir el transport públic, perquè és l'únic mitjà sostenible i amb futur. Ahir l'OMS va dir que l'any passat set milions de persones van morir prematurament per culpa de malalties causades per la contaminació de l'aire. Potser que en prenguem nota.

ció

Dues nenes a punt d'anar a fer migdiada després d'haver fet activitats i d'haver dinat a la guarderia de la Fundació Quatre Vents al Raval ■ JOSEP LOSADA

Igualant les oportunitats

SUPORT • El centre Quatre Vents del Raval fa 26 anys que té cura dels fills de dones soles amb pocs recursos **NOVETAT** • Posa en servei una llar de recuperació, per atendre els nens malalts i evitar que les mares faltin a la feina i la perdin **CRISI** • S'ha recuperat el servei de dutxa i bugaderia

Sònia Pau
BARCELONA

la solució de l'alimentació diària de milers de famílies a entitats socials com ara el Banc dels Aliments, la Creu Roja o Càritas. La diputada socialista, Eva Granados, va recordar que 12.050 nadons de zero a dos anys i 28.200 infants són alimentats pel Banc dels Aliments, segons dades facilitades per l'entitat. Per la seva banda, des d'ICV-EUiA, la diputada Laura Massana va reclamar al govern polítiques integrals contra la pobresa, com ara la garantia d'una renda mínima per assegurar l'accés a l'alimentació i a béns fonamentals com l'energia. ■

Lita Álvarez no és de queixar-se, sinó d'arremangar-se i plantar cara a les adversitats per trobar-hi solucions. Ho feia fa 26 anys, quan va participar en la creació del Servei d'Atenció d'Infants i Famílies Quatre Vents (SAIF) al Raval de Barcelona en el si de la Fundació Pere Claver, ho va fer amb el canvi d'etapa que va significar el 2008 la creació de la Fundació Quatre Vents, i ho fa ara, veient les necessitats que continuen tenint moltes famílies i intentant donar-los resposta. "El somriure d'aquestes criatures és el més gran que pots viure. Això no es paga ni amb totes les peles del món", assegura Álvarez, directora de Quatre Vents.

Ha vist l'evolució del barri i disfruta de bones notícies, com

ara quan es troba pel carrer algun jove que va conèixer de nen i li explica que la vida li va bé. Però també, sovint, massa sovint, pateix per les males notícies. I llavors és quan es tracta de no amagar el cap sota l'ala, trobar diners on es pugui i donar respostes. Així, a la guarderia acaben de posar en marxa l'anomenada llar de recuperació, un espai especial

"El somriure de les criatures no es paga amb totes les peles del món", assegura Lita Álvarez

per als nens quan estan malalts. "Havíem vist que hi havia mares que perdien la feina perquè tenien la criatura malalta i havien de faltar uns dies. No podia ser", raona. Ara, els poden deixar igualment a la llar, anar a treballar tranquil·les i, a més, les cui-

dadores s'asseguren que es prenguin la medicació.

De fet, la guarderia no ha perdut en cap moment el caràcter innovador amb què va néixer fa 26 anys: atén infants de tres mesos a quatre anys i també presta atenció integral a la família en situació de risc social. Obre durant les 24 hores de dilluns a dissabte, amb les vacances escolars incloses. Actualment, se'n beneficien 55 infants, i n'hi ha una vintena en llista d'espera. "Ara sembla mentida, però vam començar amb tres nens. Era un 7 de desembre", recorda Álvarez. El servei de 24 hores es va crear perquè les prostitutes hi poguessin deixar els fills a les nits i s'ha mantingut aquest horari flexible per a les mares soles que treballen en serveis com ara l'hostaleria, en hospitals o residències d'avis. "Vam començar amb mares que havien arribat d'Andalusia i d'Extremadura, i els últims anys n'han arri-

bat d'Amèrica del Sud. Els problemes són similars—mares sense xarxa familiar de suport i sense recursos econòmics—, però ara encara és pitjor perquè, a més a més, tenen problemes de papers i moltes dificultats per trobar feina", relata Álvarez.

Durant tots aquests anys han ofert servei de repartiment d'aliments, cursos per millorar l'atenció als fills, ensenyar una alimentació correcta, espais de joc... Un dels primers serveis, com en moltes altres entitats del Raval, va ser el de dutxes. Amb la bonança econòmica es va tancar. Ara, però, l'han tornat a obrir. "Veiem que alguns nanos no venien prou polits i ens vam adonar que el problema era que no tenien aigua a casa perquè els havien tallat el servei—explica—. Per això hem recuperat tant les dutxes com la bugaderia." Entre els projectes immediats, hi ha un taller sobre la bona alimentació. ■